

steeds durende neerslag van humusdeelen worden de bodemdeeltjes vast aan elkaar verbonden en vormt zich een zandoerlaagje, dat zoo vaak in de heide wordt aangetroffen.

De beteekenis dier laagjes kan niet te gauw overschat worden: ze zijn hinderpalen voor den plantengroei en bij het in cultuur brengen der woeste gronden heeft men er rekening mee te houden. De ruwe humuslaag zal wel de oorzaak zijn, dat er op verschillende plaatsen in onze heiden zoo weinig waaidennen voorkomen. Ze kunnen niet diep genoeg wortelen en sterven meestal spoedig.

We naderen het Zeegser Loopje. Rechts van den weg zien we enkele kleine zandstuivings-heuveltjes, waardoor het diluviale dal van het beekje daar des te beter uitkomt. Dat deze zandstuivingen nog gevormd zijn na de vorming van het dal, getuigen de kleine zandophoopingten verder noordwaarts.

Hoe aardig kronkelt het loopje zich door de groenlanden, waarin men greppels gegraven heeft, om deze van het overtollige water te ontlasten; een bewijs van de weinige doorlaatbaarheid van den bodem. Het raadsel is spoedig opgelost: de bodem der greppels is hier en daar bruin gekleurd; het oer, dat zich in het stilstaande water gevormd heeft, het weidezandoer, is zoo slecht doorlaatbaar voor water.

Assen.

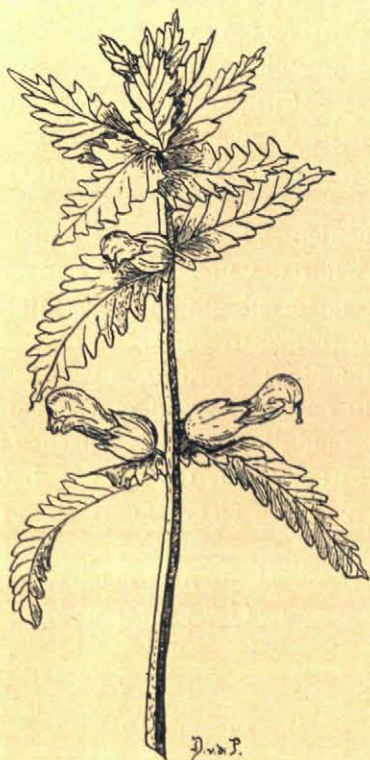
G. J. A. MULDER.
(*Wordt vervolgd.*)

EEN SPREEUWENWOLK NABIJ SCHIEDAM.

TOEN we in het begin van Maart eene wandeling maakten in de buurt van Schiedam zagen we op den namiddag in de hooge boomen van de Diefhoek-laan eene menigte spreeuwen. Dat was een aardig gezicht zooveel vogels bij elkaar en steeds groeide hun aantal aan. Langzamerhand begonnen ze zich ook neer te zetten op de weilanden die aan deze laan grenzen. Voortdurend kwamen er nu nieuwe koppels aan, die na een paar zwenkingen in de lucht te hebben gemaakt met veel lawaai bij de anderen neerploffen. Reeds waren er zooveel vogels dat het hier en daar geleek alsof het land met een bruin kleed was bedekt. Aanvankelijk waren de vogels nogal kalm, maar nu kwam er langzamerhand meer drukte en beweging in het spreeuwenheir en vloog nu en dan reeds een troepje op, om zich weer bij de voorste gelederen aan te sluiten. Dat opvliegen, zwenken en weer neer ploffen duurde tot circa zes uur, toen de duizenden Spreeuwen allen tegelijk met veel geraas opvlogen in de richting van de Maas, waar zich breede, met riet en wilgen begroeide grienden uitstrekken. Boven die grienden bleef de wolk prachtige zwenkingen maken. Nu eens was het alsof een reusachtig luchtschip de wolken doorkliefde, dan weer had de zwerm een cirkel of ovaalvorm. Dat duurde zoo voort tot half zeven toen het spreeuwenheir laag boven de wilgen begon te vliegen. Doch opeens, alsof het een afgesproken teeken ware, vielen alle vogels hals over kop in de wilgen. Een oogenblik schokten de wilgentakken door het gewicht dat er op neerkwam. Dat alles gebeurde, zooals te begrijpen is, met veel lawaai. Maar nog trad er geen rust in. Door het gefluit van een voorbijvarend stoomschip vlogen weer eenige

honderden spreeuwen op en bleven nog een tijd lang in de lucht. Langzamerhand trad echter rust in, alleen werd de stilte verbroken door een honderdtal kraaien die nu boven de wilgen vlogen. Doch ook deze druktemakers streken ten laatste neer en zoo was het dan om acht uur tamelijk rustig geworden. Dat alles hadden we van den Maasoever af, gezien. We konden niet bij het eilandje komen waar de spreeuwen sliepen omdat we door eene vaart ervan gescheiden waren. 't Was nu donker en we vertrokken, om zoo spoedig mogelijk daar nog eens terug te komen en als het mogelijk was dit schouwspel nog van meer nabij te zien. Dezer dagen nu zijn we er weer eens heengegaan.

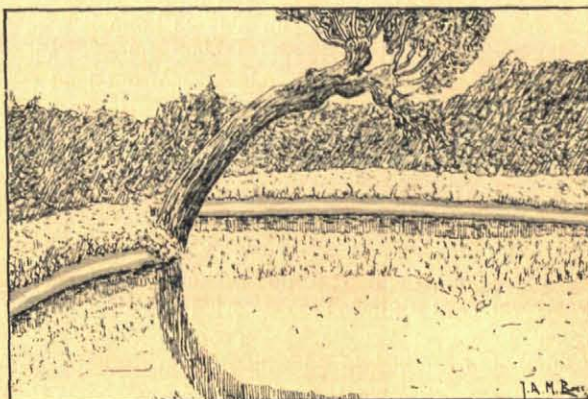

Groote Ratelaar.

Door de reeds genoemde vaart roeiden we nu met een bootje het geheele wilgenlandje om. De grienden waren hier geheel begroeid met Boterbloemen, Roode Klaver, Smeewortels met dikke trossen van roode en witte bloemen, Pijpkruid, Veldkers, Barbaréa, Zuring enz. Telkens kwamen nu koppels spreeuwen met veel geraas over de vaart vliegen. Na de boot aan een wilgentak vastgemaakt te hebben stapten we aan wal en doorkruisten de grienden, die vol stonden met veldbloemen. Hier bloeiden o.a. Groote Ratelaar met mooie gele bloemen en Fijnbladerige Ooievaarsbek, terwijl Gele en Witte Ganzebloem en Valeriaan in knop stonden. Na een tijd lang hier geloopt te hebben stapten we weer in de boot en roeiden terug naar de Maas. De spreeuwen kwamen in steeds grooter aantal opzetten. Somwijlen kwam een zwerm laag over vliegen en dan was het aardig om die duizenden en duizenden wijkjes in beweging te zien. Om zeven uur vlogen verbazend groote vluchten door de lucht en vereenigden zich eindelijk tot één reuzenwolk die nu eens als een sluier hoog in de lucht zweefde en dan weer daalde tot de toppen van de wilgen. Ten laatste begon de wolk boven de gorzen te vliegen en

sommige vogels zetten zich reeds op de takken neer. Het was nu al aardig aan het schemeren, want de zon was reeds als een bloedroode schijf achter het wilgenland verdwenen.

De troep kraaien vloog ook nu weer heen en weer en de spreeuwen waren al wat rustiger geworden. We roeiden nu nogmaals het wilgenlandje om en zagen de vogels dicht opeen gedrongen op de takken zitten. Nu en dan vlogen er nog enkelen op, maar die keerden toch weer spoedig naar hun slaapplaats terug. De kraaien hadden het Oostelijk hoekje in beslag genomen en sommigen vlogen krassend op toen we met de boot langs kwamen. Zoo roeiden we de vaart door en dreven ten laatste weer op de Maas. Een paar karekieten lieten vanuit het riet langs den oever hun karre-karre-

Tusschen de Grienden.

kiet hooren, dat scherp over het water klonk in de stilte van den avond. Helder scheen de maan over het water en de sterren fonkelden wonderschoon. Een enkele merel en vink zong nog in de duisternis van het wilgenland. Heerlijk kalm klonk hun lied. De zeebooten van Rotterdam voeren met lichten op, voorbij, maar verbraken gelukkig de stilte niet. Alles rust. Langzaam gaan we terug, nog zingt de merel, heerlijk zacht. Een schoone avond. Wel te ruste.

Rotterdam, Vier Ambachtsstraat 6B.

J. A. M. BOER en D. VAN DER POORT Jzn.

ZWARTE ROODSTAARTJES.

....in Gelderland wemelt het ervan....
THIJSSSE.

AT »wemelen« is nu misschien wel wat al te excessief opgevat, maar ik kan u toch verzekeren, dat deze aardige roodstaartjes in onze schoone provincie, tenminste wat betreft het Veluwegedeelte, langzamerhand »fairly abundant« beginnen te worden. Vooral langs den Veluwerand, langs den »rijken zoom van den kalen rok« zooals een bekend dichter eens schreef, ontmoet ik mijn zwartjes geregeld, en in de dorpen tusschen Arnhem en Wageningen, en verderop naar Ede, Lunteren en Barneveld, hoor ik haast van ieder huis hun knarsend geluid. Midden op de Veluwe zie ik ze niet zooveel; 't vorige jaar nestelde er een aan de cantine van de legerplaats Harskamp, en hoorde ik er een bij 'n boerenhuisje in de buurt van Otterloo, anders niet.

In den zomer van 1910 hadden we een paartje in onzen tuin. Einde Maart waren ze gearriveerd; 't waren vogels van het vorige jaar, dat kon je duidelijk zien aan hun eenvoudige grijze uiterlijk. Later worden ze veel mooier, pikzwart met een roestrooden staart, en daarom had ik zoo gehoopt, dat wij ze ook dezen zomer weer zouden krijgen, maar daar is niets van gekomen, of we mochten nog met het tweede broedsel in Juni verrast worden. Voor nu is de kans verkeken, want de meeste roodstaartjes hebben al een nest, en verscheidenen zelfs al eieren. 't Is begin Mei, dat ik dit schrijf.

Nu dan, onze roodannetjes, zooals de schooljongens ze hier noemen, hadden het plan hunne tenten op te slaan in een nestkastje, dat ik al een paar jaar geleden aan de schuur van de bureu had geslagen, maar waarin al een wespennest zat. De grondslag voor het slordige nest was al klaar, toen de vogeltjes blijkbaar het gevaar inzagen., dat hen bedreigde van de zijde hunner medebewoners, en dat werkelijk niet denkbeeldig was Toen inspecteerden ze een bloempot, dien ik bij gebrek aan beter gauw aan onzen kantoormuur had gehangen, en met nieuwen moed begonnen ze die weldra te meubileren. Van het oude nest in het kastje werden slechts een paar van de mooiste vezeltjes gebruikt, de rest lieten ze er in. Voor we een weekje verder waren, was 't nest al op de binnenbekleding na klaar, en toen ging ik voor mijn pensionnaires hier en daar fijngeknipt poetskatoen en vlokjes watten in de boomen bij het nest hangen. Daar zijn ze dol op, en mijn goedgunstigheid werd ten zeerste geapprecieerd. Ik kan u aanraden 't ook eens te doen, maar geef er meteen den raad bij, niet te lange draden te gebruiken, opdat de vogels er zich niet in wurgen. Ik herinner mij, eens in de rijswaarden langs den Rijn een zanglijster te hebben gevonden, die bij een half afgewerkt nest aan een lang paardehaar hing, en als je zoo iets eenmaal hebt gezien, denk je er wel aan om alle mogelijke voorzorgen te nemen, dat het niet weer kan gebeuren.

Door mijn poetskatoen was de binnenbekleding van het nest geheel wit, zoodat de vijf eveneens witte eieren er nauwelijks bij af staken, maar het donkere vogeltje des te meer. Dat was langzamerhand al zoo gewend geraakt aan het drukke geloop door den tuin, en